SISÄMINISTERIÖ 14.9.2016

Erityisasiantuntija Tapio Puurunen/KVY

Johtava asiantuntija Johanna Puiro/PO

Ylitarkastaja Pietari Vuorensola/RO

Perustuslakivaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 107/2016)

Yleistä

Esityksellä selkeytetään sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevaa lainsäädäntöä, jotta Suomi voisi täysimääräisesti antaa ja ottaa vastaan kansainvälistä apua poliisi-, rajavartio- ja pelastustoimen alalla. Suomi on jo nyt sitoutunut Euroopan unionin oikeuden velvoitteisiin, joiden tarkoituksena on mahdollistaa kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen. On tärkeää, että lainsäädännössä ei ole esteitä niiden toimeenpanolle.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen kirjatun yhteisvastuulausekkeen edellyttämien lainsäädäntömuutosten tekeminen. Vuoden 2012 valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon mukaan Suomi huolehtii siitä, että kansallisessa lainsäädännössä ei ole esteitä yhteisvastuulausekkeen toimeenpanolle Suomen alueella tai Suomen yhteisvastuulausekkeen mukaiselle toiminnalle ulkomailla. Yhteisvastuulauseke koskee pääsääntöisesti siviiliviranomaisia eli sisäministeriön hallinnonalalta poliisi-, rajavartio- ja pelastustoimea.

Poliisitoimen osalta Suomi on sitoutunut Euroopan unionin neuvoston niin sanotun Prüm-päätöksen mukaisesti osallistumaan rajatylittävän yhteistyöhön erityisesti terrorismin ja rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi sekä Euroopan unionin neuvoston niin sanotun Atlas-päätöksen mukaisesti osallistumaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityistoimintayksiköiden väliseen yhteistyöhön kriisitilanteissa.

Rajavartiotoimen osalta Suomi osallistuu Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto Frontexin koordinoimiin jäsenvaltioiden ulkorajoilla toimeenpantaviin rajavalvontaoperaatioihin.

Pelastustoimen osalta Suomi osallistuu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä perustetun unionin pelastuspalvelumekanismin toimintaan, jolla parannetaan ja tehostetaan Euroopan maiden yhteistyötä luonnon ja ihmisen aiheuttamien katastrofien ennaltaehkäisyssä, varautumisessa ja avustustoiminnassa. Pelastustoimen apu ei rajoitu Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

Ohjaavina periaatteina esityksessä on, että kansainvälisen avun tilanteissa toimitaan samoilla ja selkeillä toimivaltuuksilla kuin kotimaassakin, olemassa olevia avunantomekanismeja ei hidasteta, mahdollistetaan lainsäädännön muutoksilla se, että Suomi voi käyttää kansainvälisen avunannon tilanteissa kaikkia olemassa olevia resursseja ja varaudutaan siihen, että muut valtiot voivat vastaavasti antaa apua Suomessa.

Samassa yhteydessä tarkistetaan, että myös muilta osin sisäministeriön hallinnon alalla lainsäädäntö on ajantasainen ja kattava kansainvälisten avunantotilanteiden varalta.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia pääasiassa (1) päätöksentekosäännöksiin, (2) viranomaisten ulkomailla toisilleen antamaa tukea koskeviin säännöksiin sekä (3) virkamiesten oikeuksiin ja velvollisuuksiin kansainvälisen avun tilanteissa.

Voimassaolevan lainsäädännön päätöksentekoa koskevat säännökset ovat joiltain osin puutteellisia. Esimerkiksi poliisin toimialan lainsäädännössä ei ole nimenomaisia päätöksentekosäännöksiä Prüm-yhteistyön käynnistämisestä Suomen alueella, osallistumisesta mainittuun yhteistyöhön toisen valtion alueella, Atlas-päätöksen mukaiseen avun antamisesta ja pyytämisestä sekä kansainvälisen avun pyytämisestä ja vastaanottamisesta muissa, esimerkiksi yhteisvastuulausekkeen mukaisissa tilanteissa. Esityksessä on säännösehdotukset siitä, milloin avun antamista ja pyytämistä koskeva päätös tehdään sisäministeriön alaisessa hallinnossa tai sisäministeriössä. Erityisen merkittävissä sisäministeriön toimialaa koskevissa tilanteissa kansainvälisen avun antamisesta ja pyytämisestä päättäisi sisäministeriön esittelystä valtioneuvoston yleisistunto tai tasavallan presidentti erillislakiehdotuksen (HE 72/2016 vp) mukaisesti. Erillislakiehdotuksessa on myös säännökset eduskunnan osallistumisesta päätöksentekoon sekä ministeriöiden päätöksenteosta kiiremenettelyssä.

Kansainvälisen avun tilanne ei muuta Suomen viranomaisten toimialarajoja. Esimerkiksi ulkomaillakin toimiessa terrorismin torjunta on poliisin tehtävä Suomen lähettämien viranomaisten osalta. Esityksen myötä mahdollistetaan myös kansallista virka-aputilannetta vastaava toiminta ulkomailla. Tätä varten esitys sisältää säännösehdotukset Suomen viranomaisten tuesta toiselle Suomen viranomaiselle ulkomailla.

Esityksen lähtökohtana on, että sekä Suomen että vieraiden valtioiden viranomaisten toimivaltuudet (ml. voimakeinojen käyttö) on tarkoin määritelty. Lisäksi esityksen tarkoituksena on varmistaa, että suomalaisen virkamiehen oikeusasema ei olisi kansainvälisessä avunantotehtävissä heikompi kuin kotimaan virantoimituksessa. Voimassaolevasta lainsäädännöstä puuttuvat esimerkiksi säännökset suomalaisen poliisimiehen toimivaltuuksista sekä siviili- ja rikosoikeudellisesta vastuusta ja muusta oikeudellisesta asemasta Atlas-yhteistyössä ja muussa ehdotuksen kattamassa kansainvälisessä yhteistyössä. Rajavartiolaista puuttuvat säännökset rajavartiomiehen toimivaltuuksista, voimankäyttövälineistä ja oikeudellisesta asemasta suomalaisten rajavartiomiesten antaessa yhteisvastuulausekkeen perusteella rajaturvallisuusapua toisessa EU-jäsenmaassa samoin kuin toisen EU-maan virkamiesten antaessa rajaturvallisuusapua Suomen alueella yhteisvastuulausekkeen perusteella.

Oleellinen muutosehdotus nykytilaan on, että puolustusvoimat voisi antaa myös sotavarustein tapahtuvaa asevoiman käyttöä sisältävää tukea poliisille Suomen alueen ulkopuolella silloin, kun kyse on vieraan valtion pyynnöstä annettavasta terrorismin torjuntaan liittyvästä avusta. Aiemmin Puolustusvoimien tuki poliisille ulkomailla rajoittui asiantuntemukseen ja materiaaliin. Rajavartiolaitos voisi antaa vastaavasti sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuvaa voimankäyttöä sisältävää tukea poliisille terrorismin torjuntaan liittyvissä tilanteissa muiden EU-maiden merialueilla. Kaikissa näissä tilanteissa olisi kuitenkin kyse poliisitehtävän suorittamisesta ja tehtävää suoritettaisiin poliisin johdolla ja määräyksessä. Ehdotetut säännökset mahdollistaisivat kuitenkin sen, että perustellusta syystä sisäministeriö voisi pyytää, että toinen suomalainen viranomainen suorittaisi poliisin tukitehtävän ilman suomalaisen poliisimiehen läsnäoloa paikan päällä. Tällainen tilanne voisi syntyä esimerkiksi silloin kun jollain toisella viranomaisella olisi poliisitehtävän suorittamiseen soveltuvaa erityiskalustoa jonka käyttöön ei poliisimiestä tarvittaisi paikan

päällä. Tällöinkin on välttämätöntä, että päätöksenteko avun lähettämisestä säilyy toimivaltaisella viranomaisella eli sisäministeriöllä.

Lakiehdotusten suhde perustuslakiin

Sotavarustein tapahtuvaa asevoiman käyttöä sisältävä tuki poliisille

Esityksessä ehdotetaan, että poliisilla olisi oikeus saada virkamiehen henkilökohtaisen aseen käyttöä voimakkaampaa, sotavarustein tapahtuvaa ja poliisitehtävän suorittamiseen soveltuvaa asevoiman käyttöä sisältävää tukea puolustusvoimilta poliisiin antaessa kansainvälistä apua terrorismirikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi. Poliisilla olisi lisäksi oikeus saada rajavartiolain 77 a §:n mukaista sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuvaa voimakeinojen käyttöä sisältävää virka-apua vastaavaa tukea Rajavartiolaitokselta toisen EU-jäsenvaltion merialueella tai talousvyöhykkeellä terroristisessa tarkoituksessa tehtyjen rikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi. Rajavartiolain sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuvalla voimakeinolla tarkoitetaan virkamiehen henkilökohtaista aseistusta voimakkaampaa, sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuvaa sellaista asevoiman käyttöä, joka soveltuu poliisitehtävän suorittamiseen.

Näillä muutoksilla on tarkoitus toteuttaa Lissabonin sopimuksella vahvistettua EU-maiden solidaarisuutta erityisesti terrorismin torjunnassa. Terroritekojen vaikutukset ovat luonteeltaan rajat ylittäviä ja terrorismin torjunta on kaikkien valtioiden velvollisuus. Vakavimmat terroriteot saatetaan toteuttaa käyttämällä sellaisia välineitä, joiden torjumiseksi voidaan tarvita sotilaallisten voimakeinojen käyttöä. Ehdotus mahdollistaisi toisen EU-jäsenvaltion auttamisen terroristisen tekojen estämiseksi ja keskeyttämiseksi.

Ehdotetun sääntelyn mukaan Rajavartiolaitoksen sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuva voimakeinojen käyttö edellyttäisi toisen EU-jäsenvaltion pyyntöä. Puolustusvoimien sotavarustein tapahtuva voimakeinojen käyttö tapahtuisi apua pyytävän valtion suostumuksella. Tällaisten voimakeinojen käytön edellytyksenä olisi, että se on välttämätöntä suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä välittömästi uhkaavan vakavan vaaran torjumiseksi eikä vaaraa ole mahdollista torjua lievemmillä keinoilla.

Rajavartiolaitoksen sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuvan tuen antamiseen, päätöksentekoon ja muihin menettelyihin sovellettaisiin rajavartiolain 77 a—77 d §:ää. Erillislakiehdotuksen päätöksentekosäännösten perusteluiden mukaan sotilaallisilla voimakeinoilla ei tarkoitettaisi rajavartiolain 77 a §:n mukaista sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuvaa asevoiman käyttöä. Sotilaallisista voimakeinoista säädetään puolustusvoimista annetun lain 4 §:ssä. Näin ollen erillislakia ei sovellettaisi päätöksentekoon Rajavartiolaitoksen asevoimatuesta poliisille toisen EU-jäsenvaltion merialueella tai talousvyöhykkeellä. Sovellettavan rajavartiolain 77 a ja 77 b §:n mukaan tukea pyytäisi sisäministeriö ja sen antamisesta päätettäisiin valtioneuvoston yleisistunnossa. Jos valtioneuvostoa ei olisi mahdollista saada riittävän nopeasti koolle, yhteiskunnan erittäin tärkeää toimintoa välittömästi ja vakavasti vaarantavassa kiireellisessä tapauksessa sisäministeriö voisi välittömästi päättää tuen antamisesta. Pyynnöstä ja päätöksestä olisi tällöin ilmoitettava viipymättä valtioneuvostolle ja tasavallan presidentille. Valtioneuvosto voisi päättää jo aloitetun tuen antamisen jatkamisesta tai lopettamisesta. Kiireellisyysmenettelyn käyttäminen toisen EU-jäsenvaltion merialueella ja talousvyöhykkeellä annettavaan sanottuun asevoiman käyttöön olisi perusteltua ottaen huomioon perustuslain 1 §:n 3 momentin säännös Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa.

Puolustusvoimien sotavarustein tapahtuvaa asevoiman käyttöä sisältävän tuen antamiseen ja muihin menettelyihin sovellettaisiin poliisilain ehdotettua 9 luvun 2 a §:ää sekä hallituksen esityksessä (HE 94/2016 vp) ehdotettua puolustusvoimista annetun lain 12 ja 12 a §:ää. Sotavarustein tapahtuvaa asevoiman käyttöä sisältävästä tuesta päätettäisiin erillislain mukaan.

Ehdotettu sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella ja sotavarusteella tapahtuva voimakeinojen käyttö merkitsee osin tuntuvaakin puuttumista perustuslaissa suojattuihin perusoikeuksiin, erityisesti perustuslain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuun oikeuteen elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen, 15 §:n 1 momentissa tarkoitettuun omaisuudensuojaan sekä 9 §:ssä tarkoitettuun liikkumisvapauteen.

Rajavartiolain voimassa olevat säännökset Rajavartiolaitoksen sotilaallisia voimakeinoja sisältävästä virka-avusta poliisille terroristisen tekojen yhteydessä on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Perustuslakivaliokunta on myös arvioinut sotilaallisten voimakeinojen käyttöä puolustusvoimien poliisille antamana virka-apuna terroristisen rikosten yhteydessä. Perustuslakivaliokunta on todennut, että terrorismissa on kysymys yhteiskunnan perustoimintoja, oikeusjärjestystä sekä ihmisten henkeä, terveyttä ja turvallisuutta hyvin vakavasti vaarantavasta rikollisuudesta, jonka estämiselle ja keskeyttämiselle on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta hyväksyttävät ja hyvin painavat perusteet. Toiminnan poikkeuksellisen vakava luonne on otettava huomioon myös arvioitaessa sitä vastaan käytettävien keinojen oikeasuhtaisuutta. Terroristisen tekojen laatu voi ääritapauksessa puoltaa poikkeuksellisten voimakeinojen käyttämistä.

Ehdotettu sääntely kokonaisuudessaan sisältää säännökset siitä, mitä sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tai sotavarustein tapahtuvalla voimakeinojen käytöllä tarkoitetaan, kuka saa käyttää sitä ja millä edellytyksillä. Perusoikeuksien rajoituksen olennainen sisältö ilmenee suoraan laista. Sääntely täyttää siten lailla säätämisen ja tarkkarajaisuuden vaatimukset.

Sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella ja sotavarustein tapahtuva asevoiman käyttö on rajattu tarkoin määriteltyjen terrorismirikosten estämiseen ja keskeyttämiseen. Suhteellisuusvaatimuksen kannalta on olennaista, että tällaisten voimakeinojen käyttö on rajattu tilanteisiin, joissa se on välttämätöntä suuren ihmismäärän hengen tai terveyden suojaamiseksi välittömästi uhkaavalta vakavalta vaaralta.

Ehdotettujen perusoikeusrajoitusten syyt ovat perusoikeuksien muodostaman kokonaisuuden kannalta hyväksyttävät. Ehdotetulla sääntelyllä suojataan toisia perusoikeuksia, ja sääntelyyn on terrorismin rajat ylittävien vaikutusten perusteella painava yhteiskunnallinen intressi eli terrorismirikosten estäminen ja keskeyttäminen.

Edellä esitetyn perusteella ehdotettuja säännöksiä sotavarustein tapahtuvasta asevoiman käyttöä sisältävästä tuesta poliisille ei ole hallituksen käsityksen mukaan pidettävä ongelmallisena perustuslain kannalta.

Täysivaltaisuus

Rajavartiolakiin ehdotetaan sisällytettäväksi uusi 35 e § ja 35 f §, joissa säänneltäisiin EU:n yhteisvastuulausekkeen perusteella Suomelle rajaturvallisuusapua antavan Euroopan unionin jäsenvaltion virkamiehen toimivaltuuksista Suomen alueella. Poliisilain 9 luvun uuteen 9 c §:ään ehdotetaan

siirrettäväksi Prüm-päätöksen täytäntöönpanolaista toisen EU-jäsenvaltion virkamiehen toimivaltuuksia koskeva 2 §, johon tehtäisiin tarvittavat tarkennukset. Pykälässä säädettäisiin myös toisen EU-jäsenvaltion virkamiehen toimivaltuuksista silloin, kun hän osallistuu Atlas-päätöksen nojalla toteutettavaan toimintaan. Lisäksi poliisilakiin otettaisiin säännökset vieraan valtion virkamiehen asemasta muussa kansainvälisessä yhteistyössä. Uuden 9 luvun 9 d §:n mukaan vieraan valtion virkamiehen osallistuessa uuden 9 b §:n nojalla käynnistettyyn avunantoon, eli muuhun kuin Prüm- ja Atlas-yhteistyöhön, hänen toimivaltuuksiinsa sovellettaisiin uuden 9 c §:n säännöksiä.

Vieraan valtion virkamiehen toimivaltuuksia Suomessa koskevat sääntelyehdotukset ovat merkityksellisiä perustuslain 1 §:ssä ilmaistun Suomen täysivaltaisuuden kannalta. Täysivaltaisuussäännöksiä tulkittaessa lähtökohtana on ollut, että on otettava huomioon Suomen jäsenyys useissa kansainvälisissä järjestöissä ja erityisesti Euroopan unionissa. Sellaiset kansainväliset velvoitteet, jotka ovat tavanomaisia nykyaikaisessa kansainvälisessä yhteistoiminnassa, ja jotka vain vähäisessä määrin vaikuttavat valtion täysivaltaisuuteen, eivät sellaisenaan ole ristiriidassa perustuslain täysivaltaisuutta koskevien säännösten kanssa.

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa käytännössään katsonut, että esimerkiksi ulkorajojen valvonnan ja rajatarkastusten suorittamisen siirtäminen ylikansalliselle rajavartiolaitokselle merkitsee helposti puuttumista valtion täysivaltaisuuteen (PeVL 28/2002 vp, s. 2/I). Viimeaikaisessa käytännössään valiokunta on todennut, että arvioinnin perusteet ovat jossain määrin muuttuneet viime vuosina (PeVL 3/2016 vp).

Nyt ehdotettu järjestely ei merkitse rajavalvontatehtävien siirtoa, eikä sitä muutoinkaan voida luonnehtia merkitykseltään huomattavaksi. Nyt ehdotettu järjestely toisen EU-jäsenvaltion virkamiehen toiminnasta Suomessa perustuisi Suomen tekemään avunpyyntöön ja olisi luonteelta tilapäistä. Ehdotettu järjestely ei tarkoita itsenäisesti käytettävien rajavalvonnan toimivaltuuksien antamista EU:lle tai toisen EU-jäsenvaltion virkamiehille Suomessa.

Ehdotettu sääntely vastaisi rajavartiolain 35 a §:n mukaisia rajaturvallisuusvirastoasetuksen mukaisiin Frontexin koordinoimiin hankkeisiin ja kokeiluhankkeisiin Suomessa osallistuvan virkamiehen toimivaltuuksia. Toisin kuin Frontexin koordinoimissa operaatioissa, toimivaltuuksilla ei olisi perustaa unionilainsäädännössä, vaan toisen jäsenvaltion virkamiehen oikeudet ja velvollisuudet olisivat Suomen kansallisesti asettamia toiminnan ehtoja. Toisen jäsenvaltion virkamies voisi suorittaa tehtäviä ja käyttää toimivaltuuksia toimivaltaisen suomalaisen virkamiehen ohjeiden mukaisesti. Voimakeinoja virkamies voisi käyttää vain toimivaltaisen suomalaisen virkamiehen läsnä ollessa.

Toisen EU-jäsenvaltion virkamiehen toimivaltuudet olisivat rajoitetut Schengenin rajasäännöstön mukaisiin tehtäviin toimivaltaisen suomalaisen virkamiehen ohjeiden mukaisesti. Voimakeinojen käyttäminen voisi tapahtua rajavartiolain mukaisesti ja vain toimivaltaisen suomalaisen virkamiehen läsnä ollessa, edellyttäen, että virkamiehen kotijäsenvaltio on antanut siihen suostumuksen eikä oikeutta ole rajoitettu Suomen tekemässä avunpyynnössä.

Tällainen järjestely ei mahdollista itsenäisesti käytettävien toimivaltuuksien siirtämistä ulkomaisille rajavartiojoukoille. Näillä perusteilla hallitus katsoo, että järjestely olisi tavanomainen nykyaikaisessa kansainvälisessä yhteistoiminnassa ja vaikuttaisi vain vähäisessä määrin valtion täysivaltaisuuteen eikä näin ollen olisi sellaisenaan ristiriidassa perustuslain 1 §:n täysivaltaisuutta koskevien säännösten kanssa.

Poliisilakiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan vieraan valtion virkamiehen osallistuessa muuhun kuin Prüm- tai Atlas-yhteistyöhön Suomen alueella, hänen toimivaltuuksiinsa sovelletaan sitä, mitä

toimivaltuuksista on säädetty Prüm- ja Atlas-yhteistyön osalta. Lisäksi muuhun kuin Prüm- ja Atlas-yhteistyöhön Suomessa osallistuva vieraan valtion virkamies rinnastettaisiin tekemiensä rikosten tai häneen kohdistuvien rikosten suhteen suomalaisiin virkamiehiin.

Ehdotetun sääntelyn mukaan Prüm- ja Atlas-yhteistyöhön osallistuvalla vieraan valtion toimivaltaisella virkamiehellä olisi Suomen alueella oikeus suomalaisen poliisimiehen määräysten ja ohjeiden mukaisesti käyttää sellaisia poliisimiehelle kuuluvia toimivaltuuksia, jotka suomalainen poliisimies hänelle toimivaltansa nojalla osoittaa. Vieraan valtion toimivaltaisella virkamiehellä olisi oikeus suomalaisen poliisimiehen ohjauksessa käyttää sellaisia voimakeinoja, joita poliisimies toimivaltansa nojalla hänelle osoittaa. Toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle virkamiehelle voitaisiin antaa lähettävän valtion suostumuksella oikeus kantaa Suomen alueella aseita, ammuksia, voimankäyttövälineitä ja muita varusteita.

Sääntelyn tarkoituksena on panna täytäntöön Atlas-päätös. Päätöksen 3 artiklan mukaan apua antavan erityistoimintayksikön virkamiehet oikeutetaan toimimaan tukitehtävissä pyynnön esittävän jäsenvaltion alueella ja toteuttamaan kaikkia tarpeellisia toimia pyydetyn avun antamiseksi edellyttäen, että he toimivat pyynnön esittävän jäsenvaltion vastuulla, määräysvallassa ja johdolla sekä pyynnön esittävän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti; sekä toimivat oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisten toimivaltuuksien rajoissa. Siviili- ja rikosoikeudellisten vastuukysymysten osalta noudatetaan Prümin sopimusta koskevan päätöksen 21 artiklan 4 ja 5 kohtien sekä 22 artiklan säännöksiä.

Atlas-päätöksen, ehdotetun täytäntöönpanosääntelyn sekä muita kansainvälisiä avun tilanteita koskevien säännösehdotusten nojalla vieraan valtion viranomaiset voisivat toimia myös Suomen alueella ja osin samalla tavalla kuin kansalliset viranomaiset päätöksen tarkoittamissa asioissa sekä käyttää tällöin Suomen oikeudenkäyttöpiiriin ja siellä oleskeleviin kohdistuvaa julkista valtaa. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että tällaistakin toimivaltaa voidaan tietyin edellytyksin antaa ulkomaan viranomaiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Oleellista on, että kyse on tilapäisestä viranomaisavusta, joka toteutetaan Suomen pyynnöstä. Edelleen oleellista on, että suomalainen poliisimies osoittaa vieraan valtion virkamiehelle toimivaltuudet ja voimankäyttöoikeudet, joita kaikkia hänen on käytettävä suomalaisen poliisimiehen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Myös voimankäyttövälineitä virkamies saa kantaa vain kotivaltionsa suostumuksella ja päällystöön kuuluvan poliisimiehen luvalla. Hän saa käyttää voimankäyttövälineitä vain tilanteissa, joissa suomalainen poliisimies toimivaltansa rajoissa yksittäistapauksessa hänet valtuuttaa.

Edellä mainittua toimintaa on hallituksen käsityksen mukaan pidettävä tavanomaisena ja myös kannatettavana kansainvälisenä yhteistyömuotona, joka vain vähäisessä määrin vaikuttaa valtion täysivaltaisuuteen.

Hallituksen käsityksen mukaan lakiehdotukset voidaan näin ollen säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.